

Vergaderjaar 2014–2015

21 501-34

Raad voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport

Nr. 241

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 12 december 2014

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de brief van 13 december 2014 over de geannoteerde agenda van de Onderwijs-, Cultuur-, Jeugd- en Sportraad (OJCS) Raad, onderdeel Jeugd van 12 december 2014 (Kamerstuk 21 501-34, nr. 240), over de brief van 3 november 2014 over de geannoteerde agenda van de OJCS-Raad van 25 november 2014 en 12 december 2014 en het verslag van de informele Cultuurraad op 24 september 2014 (Kamerstuk 21 501-34 nr. 236), over het verslag van een schriftelijk overleg van 24 november 2014 over de OJCS-raad van 25 november 2014 (Kamerstuk 21 501-34, nr. 238) en over de brief van 18 augustus 2014 over de Nederlandse reactie op de consultatie van de Europese Commissie over de invoering van de Europese beroepskaart i.h.k.v. erkenning beroepskwalificaties (Kamerstuk 22 112, nr. 1888).

De vragen en opmerkingen zijn op 5 december 2014 aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorgelegd. Bij brief van 11 december 2014 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

De adjunct-griffier van de commissie,
Meelker

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen uit de commissie	2
Algemeen	2
Raadsagenda 12 december	2
<i>Onderwijs</i>	2
<i>Europese beroepskaart</i>	2
II Reactie van de Minister	3

I Vragen en opmerkingen uit de commissie

Algemeen

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de voorliggende stukken. Zij hebben een aantal vragen en opmerkingen.

Raadsagenda 12 december

Onderwijs

De leden van de SP-fractie vragen de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorbeelden te geven van mogelijke indicatoren op het terrein van ondernemerschapsonderwijs. Voor welke sectoren zullen deze indicatoren worden ontwikkeld? Welk onderscheid wordt in acht genomen wat betreft de verschillen in opleidingen, zo vragen deze leden.

Verder willen de genoemde leden nogmaals benadrukken dat ondernemerschap zeker voor gerichte beroepsopleidingen van belang is, maar dat onderwijs om meer gaat dan alleen het vergroten van ondernemerschapskwaliteiten. Op welke wijze gaat voorkomen worden dat de algemeen vormende taak van het onderwijs teveel op de achtergrond raakt, zo vragen zij.

Deze leden vragen de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorts te reageren op de EU-doelstelling om het aantal hogeropgeleiden te vergroten.

Europese beroepskaart

De leden van de SP-fractie vragen welke inhoudelijke consequenties de invoering van een Europese beroepskaart voor verpleegkundigen, artsen en fysiotherapeuten gaat hebben. Zij vragen voorts hoe de Europese gewenste procedures en regelgeving zich verhouden tot de Nederlandse BIG-registratie, het Nederlands tuchtrecht en de totstandkoming van een zwarte lijst voor artsen. Welke gevolgen heeft deze beroepskaart voor de controle op kwaliteit? Wat betekent dit voor de salarissen van personeel? Deze leden vragen dit duidelijk in kaart te brengen en verder toe te lichten. Deze leden vragen voorts of door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt erkend dat er grote verschillen in opleidingen bestaan tussen de verschillende lidstaten. Zij zien hierop graag een verdere toelichting.

Verder vragen zij of de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in kaart kan brengen hoe groot de mobiliteit van verpleegkundigen, artsen en fysiotherapeuten is, waaruit de belangstelling van betrokkenen blijkt en wat exact de stand van zaken is ten aanzien van het reglementeren van het beroep en de opleiding in de andere lidstaten.

Ook vragen de genoemde leden duidelijk aan te geven waaruit de verschillen bestaan in beroep en kwalificatie ten aanzien van gespeciali-

seerde verpleegkundigen en (gespecialiseerde) apothekers tussen Nederland en de overige EU-lidstaten.

De leden merken voorts op dat het zaak is in Nederland voldoende specialisten op te leiden, zodat deze niet in het buitenland gezocht hoeven te worden. Zij vragen de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hierop te reageren.

Tot slot menen de genoemde leden dat de kwaliteit van verplegers, artsen en fysiotherapeuten aan geen enkele twijfel onderhevig mag zijn. Zij benadrukken dat de uiteindelijke controle hierop bij uitstek een zaak is van de lidstaten zelf.

II Reactie van de Minister

Algemeen

De Minister dankt de leden van de SP-fractie voor hun inbreng en betrokkenheid bij de onderhavige EU-dossiers.

Raadsagenda 12 december

Onderwijs

De leden van de SP-fractie vragen de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorbeelden te geven van mogelijke indicatoren op het terrein van ondernemerschapsonderwijs. Voor welke sectoren zullen deze indicatoren worden ontwikkeld? Welk onderscheid wordt in acht genomen wat betreft de verschillen in opleidingen, zo vragen deze leden.

Verder willen de genoemde leden nogmaals benadrukken dat ondernemerschap zeker voor gerichte beroepsopleidingen van belang is, maar dat onderwijs om meer gaat dan alleen het vergroten van ondernemerschapskwaliteiten. Op welke wijze gaat voorkomen worden dat de algemeen vormende taak van het onderwijs teveel op de achtergrond raakt, zo vragen zij.

Deze leden vragen de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorts te reageren op de EU-doelstelling om het aantal hogeropgeleiden te vergroten.

De Minister licht toe dat de Europese lidstaten en de Europese Commissie tijdens de Raad de ambitie zullen onderstrepen om te onderzoeken in hoeverre indicatoren voor ondernemerschapsonderwijs ontwikkeld kunnen worden. Het operationaliseren van de meetbaarheid van ondernemerschapsonderwijs is niet evident, en in gezamenlijkheid kunnen hiervoor betere resultaten worden geboekt. Op dit moment is nog onduidelijk voor welke sectoren deze indicatoren ontwikkeld zullen worden, aldus de Minister.

Het is een belangrijke taak van het onderwijs om alle leerlingen maximaal toe te rusten op de veranderende wereld van morgen, niet alleen om die aan te kunnen maar ook om die vorm te geven. Dat vraagt om onderwijs waarin kennis, vaardigheden en vorming in balans zijn. In de samenleving en de beroepspraktijk hebben we mensen nodig die niet alleen kennis en vaardigheden bezitten, maar ook de creativiteit om die kennis en vaardigheden in nieuwe, onbekende contexten toe te passen. Veel recent onderzoek laat zien dat succes op de arbeidsmarkt en maatschappelijke participatie niet alleen worden bepaald door cognitief functioneren, maar dat ook sociale en zelfregulerende vaardigheden daarvoor van grote betekenis zijn. Er wordt door veel mensen binnen het onderwijs aandacht gevraagd voor de balans en samenhang tussen de basisvaardigheden en de brede opdracht van het onderwijs. De Minister geeft aan dat ze mede daarom ruimte creëert voor cross-overopleidingen in het mbo. Daarnaast

start de Staatssecretaris van OCW volgend jaar samen met de onderwijssector en maatschappelijke partners een dialoog over de opdracht voor het funderend onderwijs, aldus de Minister.

In antwoord op de vraag over de EU-doelstelling om het aantal hoger opgeleiden te vergroten antwoordt de Minister van OCW dat dit een bestaande doelstelling betreft binnen de huidige Europa 2020-strategie. Het doel is dat ten minste 40% van de 30 tot 34-jarigen in 2020 een einddiploma hoger onderwijs heeft. In Nederland is het percentage hoger opgeleiden reeds gestegen tot boven deze doelstelling. In 2013 was het percentage hoger opgeleiden in Nederland 43,1%. Op Europees niveau is er eveneens een positieve ontwikkeling te zien en is het percentage in 2013 gestegen tot 36,9% ten opzichte van 32,3% in 2009. Er is daarom wat de Minister betreft geen aanleiding voor het aanpassen van deze doelstelling. De Minister acht het wel van belang dat lidstaten zich niet primair richten op het verbeteren van de participatiecijfers in het hoger onderwijs, maar zich vooral richten op het verbeteren van de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs.

Europese beroepskaart

De leden van de SP-fractie vragen welke inhoudelijke consequenties de invoering van een Europese beroepskaart voor verpleegkundigen, artsen en fysiotherapeuten gaat hebben. Zij vragen voorts hoe de Europese gewenste procedures en regelgeving zich verhouden tot de Nederlandse BIG-registratie, het Nederlands tuchtrecht en de totstandkoming van een zwarte lijst voor artsen. Welke gevolgen heeft deze beroepskaart voor de controle op kwaliteit? Wat betekent dit voor de salarissen van personeel? Deze leden vragen dit duidelijk in kaart te brengen en verder toe te lichten. Deze leden vragen voorts of door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt erkend dat er grote verschillen in opleidingen bestaan tussen de verschillende lidstaten. Zij zien hierop graag een verdere toelichting.

Verder vragen zij of de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in kaart kan brengen hoe groot de mobiliteit van verpleegkundigen, artsen en fysiotherapeuten is, waaruit de belangstelling van betrokkenen blijkt en wat exact de stand van zaken is ten aanzien van het reglementeren van het beroep en de opleiding in de andere lidstaten.

Ook vragen de genoemde leden duidelijk aan te geven waaruit de verschillen bestaan in beroep en kwalificatie ten aanzien van gespecialiseerde verpleegkundigen en (gespecialiseerde) apothekers tussen Nederland en de overige EU-lidstaten.

De leden merken voorts op dat het zaak is in Nederland voldoende specialisten op te leiden, zodat deze niet in het buitenland gezocht hoeven te worden. Zij vragen de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hierop te reageren.

Tot slot menen de genoemde leden dat de kwaliteit van verplegers, artsen en fysiotherapeuten aan geen enkele twijfel onderhevig mag zijn. Zij benadrukken dat de uiteindelijke controle hierop bij uitstek een zaak is van de lidstaten zelf.

De Minister geeft aan dat er nog geen besluit is genomen over de beroepen waarvoor in Europa een Europese beroepskaart wordt ingevoerd. Door de Europese Commissie is voorgesteld te beginnen met verpleegkundigen, apothekers, fysiotherapeuten, berggidsen en makelaars om ervaring op te doen.

Doel van de Europese beroepskaart is het versnellen en eenvoudiger maken van het erkennen van grensoverschrijdend werken doordat het land van oorsprong (huidige vestiging), controleert of een persoon voldoet aan eisen op het gebied van diploma en werkervaring voor

erkenning in plaats van controle door het nieuwe vestigingsland. De inzet is dat controle in eigen land beter en vooral sneller kan, aldus de Minister. Doel is faciliteren van arbeidsmobiliteit in Europa op basis van efficiëntere samenwerking tussen Europese bevoegde autoriteiten. Er zijn geen inhoudelijke consequenties.

BIG-registratie betreft arts, tandarts, apotheker, verloskundige, verpleegkundige, fysiotherapeut, gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut. Voor inschrijving van een buitenlands gediplomeerde beroepsbeoefenaar is erkenning van een buitenlandse beroepskwalificatie de eerste voorwaarde voor inschrijving in het BIG-register. Een Europese beroepskaart documenteert dat men aan erkenning van de beroepskwalificaties voldoet.

De Minister stelt dat het Nederlandse tuchtrecht is verbonden aan het ingeschreven staan als beroepsbeoefenaar in een BIG-register voor een van bovengenoemde beroepen. De invoering van een Europese beroepskaart heeft daar geen effect op. Naast erkenning geldt dat voor inschrijving in het BIG-register een «certificate of current professional status»/«letter of good standing» moet worden overlegd waaruit blijkt dat er in het buitenland tegen betrokkene geen bevoegdheidsbeperking van kracht is. Een Europese beroepskaart, beperkt zich tot het erkennen van het beroep en geeft niet automatisch het recht op inschrijven in een beroepenregister. Het is wel een voorwaarde, zo stelt de Minister.

In reactie op de vraag over de relatie met de «zwarte lijst voor artsen» licht de Minister toe dat de gewijzigde richtlijn een Europees alarmmechanisme introduceert. Dat versterkt vanaf 2016 de mogelijkheden van het BIG-register om op elders geldende beperkende maatregelen te controleren.

De Minister antwoordt in reactie op de vraag over verschillen in opleidingen tussen de verschillende lidstaten dat de Europese richtlijn 2005/36/EG voor beroepen een stelsel van wederzijdse erkenning regelt. Het algemene stelsel is van toepassing op beroepen waarvoor geen specifieke erkenningsregels bestaan en op bepaalde situaties waarin de beroepsbeoefenaar niet voldoet aan de voorwaarden van automatische erkenning. Dit algemene stelsel is gebaseerd op het principe van wederzijdse erkenning, onverminderd de toepassing van compenserende maatregelen (aanpassingsstage of een proeve van bekwaamheid) bij aanzienlijke verschillen tussen de opleiding die de betrokken persoon heeft gevolgd en de opleiding die in de ontvangende lidstaat wordt verlangd. Voor erkenning van kwalificaties voor de beroepen van arts, verpleegkundige, tandarts, dierenarts, verloskundige, apotheker en architect bestaat er een stelsel van automatische erkenning op grond van vastgestelde Europees minimumopleidings- en ervaringseisen.

Aangaande de mobiliteit van verpleegkundigen, artsen en fysiotherapeuten stelt de Minister dat de mobiliteit in de deze beroepen bescheiden is. In totaal staan er 342.427 personen ingeschreven in het BIG-register. In 2013 werden 13.267 ingeschreven met een Nederlands diploma en 831 met een buitenlands diploma. De Minister geeft vervolgens de specifieke mobiliteitsinformatie over de gevraagde beroepen.

Er staan 181.507 verpleegkundigen ingeschreven in het BIG-register. Tussen 1 januari 2009 en 1 mei 2014 zijn er 466 verpleegkundigen met een buitenlands diploma ingeschreven. Er staan 80.279 artsen ingeschreven in het BIG-register, tussen 1 januari 2009 en 1 mei 2014 zijn er 1.444 met een buitenlands diploma ingeschreven. Tenslotte staan er 33.159 fysiotherapeuten in het BIG-register. Tussen 1 januari 2009 en 1 mei 2014 zijn er 99 met een buitenlands diploma ingeschreven.

De Minister wijst er op dat in de laatste voorstellen van de Europese Commissie over invoering van de Europese beroepskaart specialisten beroepen nog niet aan de orde zijn.

Nederland kent 5 typen specialistische verpleegkundigen. In de andere lidstaten van de EU varieert dat per land en de Nederlandse specialismen in dit beroep variëren ten opzichte van de specialismen elders. Nederland heeft één soort specialistische apotheker; de ziekenhuisapotheker. De meeste andere lidstaten kennen geen specialistische apothekers, aldus de Minister.

In reactie op de vraag of in Nederland voldoende specialisten worden opgeleid, geeft de Minister aan ze bij de instroom van opleidingen als geneeskunde, tandheelkunde en farmacie uitgaat van afdoende toestroom van specialisten richting de medische arbeidsmarkt. Tegelijkertijd benadrukt de Minister dat er vrij verkeer is werknemers binnen de Europese Unie is, en dat er vestigingsrecht is indien men voldoet aan de beroepskwalificaties.

De Minister deelt de opvatting van de SP-fractie dat de kwaliteit van verplegers, artsen en fysiotherapeuten niet aan twijfel onderhevig mag zijn. Het doel van de beroepskaart in de Europese richtlijn 2013/55/EU is door samenwerking tussen bevoegde autoriteiten erkenning van beroepskwalificaties beter en sneller tot stand te brengen. Bevoegde autoriteiten in een land houden de mogelijkheid om bij de autoriteit die de beroepskaart afgaf nadere informatie op te vragen. Via het Internal Market System ondersteunt de Commissie de besloten uitwisseling van informatie tussen bevoegde autoriteiten in Europa.